

TELEGRAFUL ROMÂN

Aparu Martia, Jui și Sâmbătă

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranțuze și articolele nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Unificarea bisericilor.

Sibiu, 4 Novembre n.

După informațiunile ce le avem de la București, sfântul sinod al bisericii gr. ort. din România a avut Luni o ședință tot atât de interesantă ca cea premergătoare, în care a fost discutată chestia bisericii macedo-române.

Tot cu o scrisoare a patriarhului din Constantinopol s'a ocupat sfântul sinod și în ședința de Luni, scrisoare în care patriarhatul cere părerea sinodului asupra unificării călindariului, și mai ales asupra unificării bisericii anglicane, și a bisericii catolicilor vechi, cu biserica ortodoxă.

E o chestie vechiă acăsta, pusă în discuție încă pe la anul 1874, dar' rămasă până acuma neresolvită, în urma greutăților de cari s'a lovit.

Ideia a venit de la anglicani și de la catolicii vechi, cari manifestă de mult dorința de a se uni cu biserica ortodoxă. Încă la anul 1874, luând patriarhatul din Constantinopol la cunoștință dorința exprimată, a numit o comisiune pentru studiarea chestiei, și în comisiune a fost băgat și episcopul Melhisedec al României, dar' desbaterile purtate în comisiune n'au dat nici un rezultat favorabil pentru chestie însăși.

Anglicanii și catolicii vechi se vede însă că n'au renunțat la împlinirea dorinței lor; țin și mai departe la ideia de a se uni cu biserica ortodoxă, de care stau mai aproape de cât de biserica catolică propriu zisă, și astfel au scris de nou patriarhului din Constantinopol să pună chestia earăși în discuție, pôte că acuma va merge mai ușor rezolvirea, fiind multe din pedecile cari esistau la 1874 azi delăturate.

Pe baza acestei cereri nouă, patriarhatul a început pertractări cu bisericile ortodoxe.

A scris încă astă-primăvară, la București, la Petersburg, etc. pretutindenea unde se țin sinode bisericesti ortodoxe, arătând care este dorința anglicanilor și a catolicilor vechi, și

cari le sunt condițiunile, pentru-că cei-ce doresc unificarea bisericilor, doresc să li-se conserveze o parte din ritual și o parte din dogme, ba mai mult, ea acăstea să le accepteze și biserica ortodoxă.

Așa de es. biserica anglicană crede și susține, că duhul sfânt purcede de la tatăl și de la fiul, contrar credinței bisericii ortodoxe, care crede că duhul sfânt purcede numai de la tatăl, — și acăsta dogmă anglicanii ar voi să o trecă și în biserica ortodoxă.

Dintră sinodele bisericii ortodoxe cele mai multe n'au dat nici un răspuns patriarhului la scrisoarea acăsta, drept dovadă, că nici nu vreau să între în discuție asupra chestiei. A răspuns numai sinodul din Rusia, că nu are vreme să se ocupe cu astfel de chestiuni, a căror rezolvire ar fi bine să se lase pentru mai târziu, și apoi sinodul din România, că n'are nimica în contra împlinirii dorinței anglicanilor și a catolicilor vechi, cari dacă vreau să se unescă cu biserica ortodoxă, unescă-se, nimeni nu-i împedecă, însă din rituale și din dogme, biserica ortodoxă română nu lasă și nu cedeză absolut nimica.

La răspunsul acesta de astă-primăvară al sinodului a venit apoi scrisoarea patriarhului care a fost discutată în ședința de Luni a sfântului sinod din București. În scrisoarea acăsta nouă patriarhul mulțamește sinodului pentru grăbirea cu care i-a răspuns astă-primăvară, și l'rogă, ca pentru fericita deslegare a chestiei să se învoiască la alegerea unei comisiuni din care să facă parte câte un membru din fie-care sinod, și care să studieze apoi de nou chestia cu temeinicie, pentru a se pută executa unificarea bisericilor.

S'a deschis discuție asupra scrisorii patriarhului, la care a luat parte și dl prim-ministru D. A. Sturdza, declarând în numele guvernului român, că nu e tocmai potrivit timpul pentru rezolvirea chestiunilor de natura acăsta, și că la rezolvirea astorfel de chestii se cere și consentimentul guvernelor respective, prin urmare e de părerea, că sfântul sinod să nu dea nici un răspuns patri-

arhului la scrisoarea acăsta, referitoare la unificarea bisericilor.

Sfântul sinod e decis apoi în acăst înțeles, că nu răspunde patriarhului. Unificarea bisericilor, dorită de anglicani și de catolicii vechi, a rămas deci tot acolo unde era înainte cu treizeci de ani, în stadiul — neresolvibilității.

A treia ședință sfântul sinod a ținut-o eri, Joi, ear' a patra, care va fi cea din urmă, se va ținé Luni.

Proiectul de lege

referitor la modificarea articolului de lege XXXVIII din 1868, și a articolului de lege XXVIII din 1876.

(Urmare).

§. 48. Deciderea finală cu privire la alegerea învățătorilor de la școala populară elementară comunală, cari au salarii întregite din ajutoriu de stat, și cu privire la tôte chestiile de cărtă ce s'ar naște, aparține cercului de competență al ministrului de culte și instrucțiune.

§. 49. Comisiunea administrativă e îndreptățită să execute procedura disciplinară în contra învățătorului aplicat la școlele populare elementare de ori-ce caracter, fără considerare la aceea, dacă pentru întregirea salariului sau s'a acordat ori nu ajutoriu de stat, și anume în modul precizat în §. 7 al art. de lege XXVIII din anul 1876, și în cazurile următoare:

a) dacă învățătorul a negles instruirea în limba magiară, ori n'a propus-o cu succesul care corespunde scopului urmărit prin §-ul 15 și 16 al legii acăsteia;

b) dacă folosește în școlă cărți și re-cuisite oprite din partea guvernului;

c) dacă urmărește direcție contrară statutului. Ca direcție contrară statutului vine considerată în special acțiunea îndreptată în contra constituției, în contra caracterului național, a unității, a independenței și a integrității teritoriale a statului, mai departe în contra aplicării basate în lege a limbei statului, fie că acăsta se face în școlă, ori afară de școlă, ori chiar pe teritoriul unui alt stat, în vorbă, scriere, ori prin tipariu și chipuri, prin manuale și alte mijloce de școlă;

d) dacă contra dispozițiunilor din §-ul 18 al art. de lege IV din anul 1903 se ocupă cu chestii de emigrare.

Resultatul instrucției date din limba magiară îl constată inspectorul de școle, ori substitutul seu, în prezența reprezentantului respectivului scaun școlar, mai departe a prim-pretorului cercual (primariului), eventual și a delegatului comisiunei administrative, luând protocol despre constatarea rezultatului. Esaminarea acăsta este a se face și atunci, când reprezentantul scaunului școlar nu s'a prezentat, cu tôte că a fost invitat.

În contra învățătorului se pornește procedura disciplinară pe baza acestui protocol.

Dacă în cursul cercetării disciplinare se stabilește, că motivul constatatei insuficiențe în instruirea limbei magiare nu e vre-o înțelăsare intenționată a învățătorului, ei insuficiența pregătirilor sale, în cazul acesta învățătorul, întru căt e membru la institutul regnicolar învățătoresc de pensie, este a se pensiona, respective a se prevedé cu escontentare. Dacă nu e membru la fondul regnicolar de pensie, susținătorul școlii are să mai aplice, pe lângă învățătoriu încă și un candidat care posedé cualificația corespunzătoare dispozițiunilor luate în legea actuală.

Comisiunea administrativă de odată cu ordonarea cercetării disciplinare pôte să decreteze și suspendarea învățătorului din oficiu și beneficiu, și dacă respectivul învățătoriu se bucură de ajutoriu de stat, sub titlul de întregire de salariu, ori cuincuenale, — sisteză și plățirea acestora. Despre ordonarea cercetării disciplinare în contra unui învățătoriu confesional este a se încunoștința respectiva autoritate bisericăseă. Corespunzător rezultatului cercetării disciplinare, ajutoriu de stat pôte fi detras întreg ori numai în parte de la învățătoriu. Detragerea ajutoriului de stat este a se decreta în sentința disciplinară. Sentința adusă în contra unui învățătoriu confesional se comunică respectivei autorități superioare cercuale.

Dacă e vorba de vre-o faptă punibilă (erimă, delict ori transgresiune) comisiunea administrativă predă cauza competentei autorități penale. Prin acăsta însă nu vine împedecată continuarea procedurii disciplinare.

În cazurile de sub punctul c) dispozițiunile §-ului acăstui sunt a se aplica și în

FOIȘORĂ

Museul istoric-etnografic român.

(Urmare).

O a doua secțiune a museului nostru are să ne prezenteze o instructivă iconă etnografică despre întregă viața actuală a poporului nostru în tōți ramii ei de manifestățiune, scoțând în deosebi la ivelă acele note cari caracterizează trailul specific al poporului românesc, cari formeză cuintesența individualității sale etnice, cu un cuvânt tôte produsele cari denotă însușirile sufletești și trupesti mai marcante ale poporului și manifestățiunile caracteristice ale cugetării, lucrării și ale întregii sale vieți. Nu pot fi uitate credințele, datinile, obiceiurile la ocazii triste și vesele, cântări, dansuri, muscă, portul, obiecte de folos, de lux, și tôte particularitățile topografice, de interes, fie istoric, romantic, etc.

Cunoșterea în pături cât mai largi a creațiunilor spiritului românesc, a produselor de industrie și artă română, nu numai va mări încrederea în puterile și talentele po-

porului, va deștepta o mândrie națională, ci — salvând multe dintră produsele noastre cele mai artistice din gura înstrăinării, — va mijloci, ca — păstrând fondul original și popular al acelor produse, — să dăm culturii noastre ulterioare o dezvoltare isvorită din pământul propriu, să dezvoltăm și perfecționăm produsele în forma vechiă, în stilul românesc.

Trecutul nostru, de-și bimilenar, a păstrat posterității puțin de tot. Sôrtea vitregă, la care a fost espus cercatul popor român, și ne mai au dătele tempestăți câte au trecut peste capul s'ea, au nimicuit aproape tôte urmele acestui trecut.

Cu atât mai prețioase trebuie să ne fie acele lucruri, câte se vor mai fi aflând prin diferite părți și pe la diferiți înși.

Vieța actuală a poporului nostru cuprinde însă momente prea interesante, varii și atrăgătoare, cari pot să l' prezenteze în fața lumii ca pe un popor încărcat de multe însușiri și daruri impunătoare, să l' mărească stima și respectul în fața străinilor; ear' pe el să l' îndemne a ținé cu îndoită tărie la tôte ce este al s'eu.

Măneacă deci de la aceste adevăruri, avem cu tōți datorința a desvolta, mai ales acum și început, cea mai vie activitate pentru înzestrarea cuvenită a museului nostru istoric și etnografic.

Cei-ce posed obiecte de valoare istorică, păstrate din trecutul poporului nostru mai apropiat sau mai îndepărtat, să se grăbescă deci a le depune în acest muzeu, unde vor deveni aceea-ce trebuie să fie: un mijloc de întărire a conștiinței naționale și un bun comun al neamului întreg.

Ear' alții să ofere museului tot felul de scule de proveniență românăseă, cari merită a face parte din colecțiunile unui muzeu național, și a căror privire ar face cinste neamului, ori obiecte cari presintă ceva caracteristic din viața poporului nostru.

În acăstă privință fie-cine pôte face museului un serviciu neprețuit, căci adese-ori și în cele mai de jos straturi ale poporului aflăm obiecte aproape fără nici o valoare reală, dar' foarte prețioase din punct de vedere istoric, archeologic și etnografic, căci sunt semnele caracteristice ale unei vieți patriarcale în apunere.

Ar trebui să nu existe cărturar român, care să nu se grăbescă a căuta, a căștiga, a

procura și trimite ceva pentru muzeul etnografic, mai ales acum, când acela se află în formare și astfel de la tōți filii inteligenți ai neamului așteptă cuvenita împodobire și completare, spre a puté deveni cât mai curând o adevărată oglindă fidelă a poporului nostru din patrie, o adevărată casă românăseă, care cu deplină încredere să pôtă deschide ușile sale ori-și-cui.

Din ședința Comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută în Sibiu la 28 Iulie 1904.

Puncte de orientare

cu privire la întemeierea museului istoric-etnografic român.

A. Secția istorică.

I.

În secțiunea istorică se vor grupa tôte acele obiecte, ce se vor afla din trecutul poporului, fie acelea petri, cărămizi antice și de interes, inscripții, monede, statue, fie arme, scule de ale bărbaților mari și vestiți, beliduci, literați, poeți, archiereii, conducători politici, etc. Fotografii, desemnuri de ale locurilor de interes istoric, ruine; casele, unde s'au

contra învățătorilor pensionați. În loc de amovare este a se decreta pierderea pensiei.

§. 50. Dacă învățătorul e amovat din post din motivele înscrise în §-ul 49, în locul devenit vacant pe calea aceasta numește ministrul de culte și instrucțiune publică, fără a mai asculta pe susținătorul de școală, un învățător pe cheltuelă resortului de instrucție, chiar și la școlile care nu sunt ale statului; cu privire la cele susținute de confesiuni însă cu restrângerea, că învățătorul numit are să aparțină confesiunii al cărei caracter îl are școlu. Dacă însă susținătorul de școlu e în stare și aplecat să pună învățătorul în postul vacant, cu calificăție ireproșabilă, corăspunzătoare punctului b) din §-ul 46 al legii prezente, și o dovedește acesta înaintea comisiei administrative: ministrul de culte și instrucțiune va permuta pe învățătorul de stat de la școlu acesta, pe baza propunerii comisiei administrative.

§. 51. Dacă la o școlă care nu e de stat, învățătorul a fost de două-ori amovat, din motivele cuprinse în §-ul 49, ministrul de culte și instrucțiune o cassază și poate să ridice în locul ei școlă de stat.

§. 52. Autoritatea școlară confesională e dată să începă cercetare disciplinară în contra învățătorului confesional care sub titlul întregirii de salariu ori cuincuenale primește ajutoriu de stat în vre-o sumă ore-care, la provocarea ministrului de culte și instrucțiune, în toate acele cazuri care nu cad sub dispozițiile §-ului 49, în cari însă, conform §-ului 7 din art. dn lege XXVIII din 1876, procedura disciplinară are loc.

Autoritatea confesională eșteuește procedura disciplinară după normele sale proprii.

Dacă autoritatea superioară confesională nu începe procedura disciplinară în 15 zile de la primirea ordinațiunei, ori dacă nu o termină în curs de trei luni, fără a se justifica în mod corăspunzător, ori apoi, dacă în 15 zile de la aducerea sentinței nu o înainteză ministrului: va eșteuește procedura disciplinară, după dispozițiunile art. de lege XXVIII din anul 1876.

Fie-care autoritate confesională are să-și înainteze regulamentul disciplinar ministrului de culte și instrucțiune spre luare la cunoștință.

Ministrul de culte și instrucție poate de odată cu trimiterea provocării către autoritatea confesională să introducă cercetare disciplinară, ori apoi ori-când în cursul acesteia să sisteze plățirea ajutoriului de stat, și să l detragă din salariul învățătorului, în întregime, ori în parte.

§. 53. Dacă susținătorii de școlu comunale ori confesionale nu sunt în stare să dea din propriile lor mijloce cuincuenalele stabilite în §-ul 35 al legii acesteia, respective contribuția care se poate repartisa pe baza §-ului 35 din art. de lege XXXVIII din 1868 cu privire la școlile comunale și venitele celorlalte fonduri cari pot fi întrebuințate pentru scopuri școlare, sunt eșauriate: pe lângă aplicarea procedurii stabilite pentru întregirea salariului minimal învățătoresc se vor împărțai susținătorii de școlu de ajutoriu de stat și cu privire la acoperirea cuincuenalelor, în care cas, dacă învățătorul pri-

născut omenii nostri mari, lucrările lor, scrieri, mozoame, etc.

II.

Biserica. Considerând importanța deosebită a bisericii române pentru esistența poporului nostru, se impune necesitatea a aduce la Sibiu una din bisericuțele de lemn mai caracteristice, a o reconstrui pe un teren corăspunzător d. e. în curtea muzeului, și a aranja internul ei cu tot felul de vase, odore, cărți, icone și peste tot cu o colecție de obiecte sfinte pentru trecutul nostru de mare interes. Aici s'ar pute așeza și colecțiile de manuscripte și cărți rituale, etc., adunate din parohiile române. (Veți o asemenea biserică reproducă la Karl Atz „Die kristliche Kunst in Wort und Bild“ pag. 281 din Veresmort (Vörösmarkt). Tot aici s'ar pute păstra mulțime de alte obiecte din viața noastră religioasă: de sculptură, pictură, etc. Cruci din cimiteriu, etc. Până să se afe o asemenea biserică, se adună numai obiectele bisericesti.

(Va urma.)

mește ajutoriu de stat numai sub titlul de cuincuenale, vine aplicat §. 52 al legii acesteia, ear' dacă primește ajutoriu de stat sub titlul de cuincuenale și întregire de salariu, vin puse în aplicare dispozițiunile §§-ilor 46 și 52.

§. 54. Dacă autoritatea bisericăscă condamnă pe învățătorul de la școlu confesională, provădit cu ajutoriu de stat sub titlul fie de întregire de salariu, fie de cuincuenale, la pierderea oficiului, pe cale disciplinară, are să comunice sentința ministrului de culte și instrucțiune publică în curs de 15 zile. Ministrul, în cursul unei luni de la primirea sentinței poate să introducă procedură nouă (disciplinară) cu cooperarea unui delegat al comisiei administrative, și pe baza acestei noue proceduri să croiască sentință nouă.

Dacă ministrul însă nu se pronunță în restimpul amintit, sentința poate fi eșecutată.

§. 55. Ajutoriu de stat, dat învățătorului de la școlu populară confesională pe baza legii prezente, ori al cuincuenalelor, este a se asemena la oficiul regesc de dare pe numele respectivului învățătoriu, astfel ca să i-se plătescă tot la trei luni, în mod anticipativ, pe baza cuitanței vidimate de inspectorul regesc de școlu. Inspectorul de școlu poate să vidimeze numai o astfel de cuitanță, pe care respectivul scaun școlar constată în mod oficial activitatea faptică a învățătorului.

§. 56. Fie-care învățătoriu ordinar aplicat întâiași-dată la școlu populară elementară de ori-ce caracter, are să-și dovedească înaintea inspectorului regesc de școlu cetățenia de stat, și are să pună jurământ în fața competentei autorități școlare, având a se cuprinde în jurământ și următoarele:

„Eu, N. N. ales (numit) învățătoriu ordinar la școlu elementară populară din . . . jur pe Dumnezeu cel viu, că voi fi cu credință neclătită și nestrămutată față de M. Sa regele meu apostolic, față de patria ungară și legile ei sancționate, și că voi implini totdeauna conștientios, cu credință și punctual datorințele împreunate cu oficiul meu și ordinațiunile autorităților înalte și supreme din patrie. Așa să-mi ajute Dumnezeu“.

La fondul regnicolar de pensiuine vine primit numai învățătoriu care dovedește că a făcut acest jurământ. Inspectorul de școlu poate vidima prima cuitanță despre ajutoriu de stat acordat pentru întregirea salariului învățătoresc numai atunci, dacă învățătoriu dovedește cu document că a făcut jurământul.

§. 57. *Invățătoarea* aplicată la școlu populară de ori-ce caracter, ori supraveghietoarea aplicată la vre-un asil de copii de ori-ce caracter, în cas că se mărită altunde, e considerată ca și cum ar fi demisionat din postul avut. (Va urma.)

Fragmente istorice.

Despre boerii din țera Făgărașului.

De

Non quis, sed quid.

(Urmare.)

e) *In Copăcel*, cu 214 case și 1233 locuitori.

Afară de familia *Herszeny*, care — după cum am arătat la satul *Herseni* — ocupase o parte din posesiunile boeronele din *Copăcel*, mai găsim aci următoarele familii boerești:

1. *Boer alias Grecu de Kapocsel*, cu 7 patrifamilii, cari au produs înaintea comisiei din anul 1843 diplomele lor boeronele câștigate de la *Ana Bornemisza* din anul 1667 și de la *M. Apafi* din anul 1674, prin cari se confirmă în vechile lor posesiuni.

2. *Sztreza alias Taxa de Kapocsel*, cu 14 patrifamilii, au un transumpt capitular din anul 1802 ce cuprinde diplomele de la *Stefan Bethlen* (1630) și de la *Maria Christierna* (1598), apoi inquisițiune genealogică și sentința producțională din anul 1726 prin care li-se recunoște îndreptățirea la o terțialitate din posesiunile boerești din *Copăcel*.

3. *Komsutz alias Sztreza de Kopacsel* cu 9 patrifamilii, cu armale de la *M. Apafi* (1668) și inquisițiune genealogică din anul 1792 prin care

se dovedește că au avut diplomă de nova donațiune de la *G. Bethlen* (1628) și că au cumpărat și moșiile lui *Nagy* la anul 1768.

4. *Comsa de Kopacel*, 8 patrifamilii. Produce un transumpt capitular din anul 1842 ce cuprinde sentința scaunului boeresc presidat de căpitantul suprem *Paul Thomori*, prin care se confirmă în posesiunea sa. Boerii: *Balya, Beca, Ispan, Iuga, Man, Radul, Serbanutz, Stan* etc. de *Copacel* sunt ramuri polecrite de la cei de sus.

f) *In satul Illeni*, cu 214 case și 978 locuitori.

1. *Cornea de Illeni*, 41 patrifamilii, cu diploma de nova donațiune de la *G. Bethlen* din *Alba-Iulia* 20 April 1628 peste două cuate a posesiunilor avitice și două cuate acuisite, de cari se ține și *Barb, Dragomir, Coman, Manoilă, Many, Kor-sate* de *Illeni*.

2. *Matei de Illeni*, 15 patrifamilii, cu litere boeronele noue de la *Anna Bornemisza* din anul 1669.

3. *Millea de Illeni*, 30 patrifamilii, cu diplomă nouă de la *G. Bathori* din anul 1608.

4. *Piru alias Părvu de Illeni*, 28 patrifamilii, cu diplomă nouă de la *Ana Bornemisza* din anul 1669.

g) *In satul Riușor*, cu 122 case și 580 locuitori.

1. *Aldea, Ivan și Zsudetzu de Russor*. Succesorii acestora, anume: *Coman, Vassul și Bărszan* fiii răposatului *Aldya*, apoi *Gallie, Sztoika, Fracila, Michaila și Coman* ai lui *Ivan*, precum și *Sztojan și Burszan* ai lui *Komanics*, nepoții lui *Coman Zsudetzu*, dimpreună cu composesorii din *Recea și Herszeni*, arđându-li-se documentele cu ocașiunea focului celui mare din *Făgăraș* înainte cu 31 de ani (1526), s'au înfățișat înaintea tribunalului boeronal presidat de *Ana Nadasdi* în anul 1556, acesta le estradă diplomă despre composesiunile lor din *Recea, Herszeni și Riușor*, în proporțiunea ce se va specifica la *Recea*. — Numără vre-o 20 patrifamilii.

2. *Boer de Russor*, 8 patrifamilii, această familie produce diplomă nouă boeronală de la *Susana Lorantfi* din anul 1657, și armale de la *M. Apafi* din anul 1677 cu insemnele: pe scut militar albastru se vede pe câmp verde o flóre violetă.

3. *Popa de Riușor*, 11 patrifamilii, cu diploma de nobilitate de la *Carol VI* din anul 1718, cu armale: pe scut ceruleu se vede o mână ținând o flóre; mai are și genealogie din anii 1771 și 1772. (Va urma.)

Conferențe preoțești.

Convocare.

Pe temeiul normelor referitoare la ținerea conferențelor preoțești din archidieceasă, prin acesta convoc conferența preoțească anuală a tractului *Ilia* pe *Joi* în 28 Octobru st. v. a. c. în localul școlii noastre confesionale din comuna *Gothatea* la orele 10 a. m. cu următoarea

Programă:

1. La 8 ore oficiarea sf. liturghi cu invocarea sf. duh, prin preoții *Ioan Budoiv, Romul Iacob și Miron Oprean*. — Predică de parochul locului *Miron Oprean*.

2. La 10 ore deschiderea conferenței prin protopresbiterul president.

3. Alegerea unui notariu al conferenței.

4. Constatarea membrilor prezenți.

5. Comunicarea ven. ordine consistoriale dto 3 Faur a. c. nr. 12885 Bis. cel dto 22 Iunie a. c. nr. 4417 Bis. și 3880 Bis.

6. Discuțiune asupra modului cum au oficiat preoții serviciul divin și asupra predicei.

7. Raportele parochilor asupra rezultatelor aplicării concluserilor conferenței anterioare.

8. Citirea temei: „Cari sunt căile și mijlocele prin cari s'ar pute ajunga mai ușor la îmbunătățirea stării materiale a comu-

lor noastre bis, ca astfel să se dea posibilitatea sistemării de salarii învățătoarești corăspunzătoare legii, din mijlocele proprii ale bisericilor?“ Elaborată de parochul *Petru Stef*.

9. Citirea temei: „Cari sunt mijlocele cele mai eșicace pentru împedecarea și respective stirpirea așa numitelor concubinate?“ — lu-crată de parochul *Longin Popa*.

10. Comunicarea datelor asupra zidirei și peste tot a bisericii din *Gurasada*, fiind una de cele mai vechi biserici. — Adunate de parochul locului *Romul Iacob*.

11. Propuneri de sine stătătoare.

12. Defigerea locului pentru conferența proximală.

13. Designarea verificătorilor procesului verbal.

Inchiderea conferenței.

Ilia, la 11/23 Octobru 1904.

George Oprea
protopresbiter.

Convocare.

Or. preoțime din tractul *Alba-Iulia* se convocă prin acesta la conferența anuală, carea se va ține *Joi* în 4 Novembre v. a. c. în localul școlii de la biserică din *A.-Iulia-oraș* cu următoarea

Ordine de zi:

1. Precis la 9 ore a. m. începerea sf. liturghi, cu predică și invocarea dñului sfânt. — Vor oficia preoții: *Irimie Iliescu și George Albu*, ear' predica o va rostii preotul *Candiu Suciu*.

2. Deschiderea conferenței prin presidentul-protopresbiter.

3. Citirea apelului nominal.

4. Discuțiune asupra servirii și predicării îndeplinite prin preoții sus numiți.

5. Comunicarea rezoluțiunei consistoriale asupra ultimei conferențe.

6. Comunicarea ordinelor mai înalte avizate spre studiere în sinul conferenței.

7. Din tesa generală: „Cari sunt seșderile cele mai înrădăcinate în popor etc.“ se va preda de-astădată tema: „Beția și luxul — mijlocele pentru combaterea lor!“ Vor prelucra tema preoții: *Ioan Frâncu și Victor Oțoiu*.

8. Tema: „Mijlocele pentru împedecarea resp. stirpirea concubinatelor“. Va prelucra tema preotul *Vasile Maxa*.

9. Tema: „Cari sunt datorințele preotului ca duhovnic?“ Va prelucra tema preotul *Ioan Rusu*, spiritual în *Aiud*.

10. Propuneri.

11. Alegerea a doi verificători.

Asupra temelor puse spre dezbateri fie-care preot își va face de acasă dispozițiunile sale, cari le va completa apoi, prin notițele ce și-le va lua în conferență.

Alba-Iulia, 10 Octobru 1904.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Postul

din punct de vedere al canónelor și al vieții practice a credincioșilor.

Disertație cetită de preotul *Ioachim Muntean* în conferența preoțească a tractului *Săliște*, ținută în *Tilișca* la 23 Septembre 1904.

(Urmare)

Care e motorul, unde zace cauza, care provocă aceste aberațiuni păgubitoare? Motorul subiectiv e faloșenia, ear' cauza e pilda rea.

Contactul zilnic cu străinii, contingentul din an în an sporit al tinerilor cari după împlinirea stagiului în armată trec în clasa poporului de rând, numărul din ce în ce crescând al meseriașilor, industriașilor, comercianților, oficianților și preste tot al păturei mai culte, eșerciéză o înfrință constantă și covășitoare, în spirit nivelător asupra masei poporului. În astfel de împrejurări cuvintele, fie cât de înțelepte, ale predicatorului, nu prea prind. Mai ademenitoare sunt faptele. Vorbele sboră, eșemplele atrag.

Drept aceea cei chemați a fi conducători și povătuitori ai poporului, întocmiască-și viața lor, cel puțin în public, așa, ca să nu fie spre scandalizarea, ci spre edificarea aceluia, aducându-și aminte de cuvintele Măntuitorului de la *Ev. Mat. c. 18, v. 7*, unde se

zice: „Vai omului aceuia, prin care vine smintela“.

Se întâmplă însă adeseori, că mulți din cei ce dau pildă rea, nu se mulțămesc cu atât, ci vrând să-și scuse fapta și să apară înaintea publicului mai cuminte de cât obște de rënd, recurg la argumente false și sofisterii mincinoase. În chipul acesta căcă să ascundă păcatul acoperindu-l cu alt păcat. La acestia se potrivește apostrofarea ce o face Mântuitorul la Ev. Mat. c. 6, v. 23 prin cuvintele: „dacă lumina, care este întru tine, este întunec, dar' întunecul cu cât mai mult?“

Postul, privit din punct de vedere moral, este indiscutabil nu numai folositor, ci chiar și necesar, — cum s'a vădit din espunerile cuprinse în partea primă a operatului acestuia.

Nu înzadar se zice despre post, că el formeză aripile cu cari sufletul aflător în stadiul pocăinței se înalță la Dumnezeu, de unde se reîntorce apoi cu ertarea păcatelor.

Biserica noastră i-a recunoscut valoarea de la început; de aceea l'a instituit ca mijloc moralizator și de îndreptare pentru credincioșii sei.

Să privim însă postul din punct de vedere practic, adecă din considerațiuni igienice și economice-materiale.

Simțul practic și cuminența obștească cea mai rudimentară ne povățuiește să învățăm din pățania altora, adecă: să urmăim, ori să evităm a face, ceea-ce vedem pe alții făcând.

Dacă vedem de pildă pe cutare, că slănina din porcul ce l'a tăiat la Ignat, o mănă de-amână, și azi și mâne, până i-se găte din sălceriu; ear' șoricul îl aruncă boerește p'aci încolo, și după-ce a gătat plătuțele, postește cu cępă și oțet în zi de dulce; pe când cu același articol de hrană, dacă l' pregătia ca fertură, în care și șoricul avea loc, o ducea mai mult și era mai bine mâncat: vom judeca în gândul nostru, că unul ca acela nu lucră înțelepțește, și modul seu de traiu nu l' vom urma.

De asemenea nu l' vom urma, ori lăuda nici pe acela, care carnea din purceluș o mănă în postul Crăciunului, pe timp de erno, când hodinește; ear' în dulce, vara, când îl năpădește lucrul câmpului și ziua e lungă, atunci rabdă și suge din degete.

Ne va plăcea însă de acela, care știe chivernisi așa, ca în post să mănăce bucate bune de post; ear' sosind dulcele să aibă cu ce se înfruptă și de dulce.

Partea preponderantă a credincioșilor noștri din acest colțisor de țară au și urmat până bine de curând înțeleptul mod de traiu pe urmă descris, și se mândreau cu el fiind veseli, îndestulți și fericiți.

Incep însă a se ivi și escepțiuni de la regulă, ear' numărul casurilor crește repede și se sporește din an în an, așa că ne pune serios pe gânduri.

Și dacă în șirul acestor casuri am vedé încai intrând numai indiviți de cei cu punga grósă, cari își pot permite luxul să mănăce și în post cu dulce, având belșug în toate, calea-valea; dar' întâlnim personajii cu stare materială șubredă, cu poziție socială îndoelnică și efemeră, cu mijlăce de traiu de azi pe mâne, de la mână până la gură. Mai cu semă tineri sunt acestia, cu fumuri și cu pretenții, fără temeiu moral, inficiat de curentele veninoase ale timpului.

Astfel de indiviți nu se sfesc, ci încă se fălesc înaintea publicului cu călcarea în picioare a datinilor și a obiceiurilor părintești, vrând să trecă

de ómeni moderni și culți. Unii ca acestia, lucru natural, nici de posturi nu vreau să știe. Vięta și vâlva le e însă, ca și a meteorilor de scurtă durată. Ruinul material și moral le e rēsplata. (Va urma).

NOUȚĂȚI

Onomastică. Joi, ziua cuviosului Ilarion, fiind onomastica Preacuvioșiei Sale dlui arhimandrit-vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, stimătorii Preacuvioșiei Sale au usat și de această ocaziune spre a a-și manifesta stima și dragostea de care Preacuvioșia Sa se bucură la societatea română sibiiană. Ase-sorii consistoriali, profesorii de la seminarul „Andreian“, cei de la școala civilă de fete a „Asociațiunii“ și numeroși membri ai intelecțiunii române sibiene s'au prezentat la Preacuvioșia Sa, pofindu-i viętă și sănătate, spre a-și puté serba onomastica încă mulți fericiți ani. Ca semn de înaltă considerațiune, Esc. Sa înaltpreasăcituț arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan încă a făcut Preacuvioșiei Sale vizită de felicitare.

Părechia moștenitoare a României, prințul Ferdinand și princesa Maria pe la finea lunii Novembre vor pleca la Londra, unde vor fi óșpeții princesei de Wels, soția moștenitorului de tron al Angliei.

Dr. „magna cum laude“. Dl Ioan Lupas, absolvent al facultății filosofice din Budapesta și bineprecizat colaborator estern al ziarului nostru, a depus la universitatea din Budapesta doctoratul în științele istorice „magna cum laude“. Dl Lupas, obținând din partea consistoriului nostru arhiepiscopesc un stipendiu din fundațiunea „Trandafil“, va pleca la Berlin spre a face studii mai aprofundate în specialitatea sa. Gratulăm amicu-lui nostru la frumosul succes al rigorosului de doctorat și-i dorim tot-asemenea succese și în continuarea specializării sale în științele istorice.

Mulțamită publică! La „Masa studenților“ de la gimnasiul român din Brad au intrat în Octobrie următoarele dăruii: De la I. Olariu, vice-notariu, din venitul curat rezultat de la petrecerea din Băița-Căinel la 25 Iunie, 7 cor. Victor Bidășian, de la G. Iltu, paroch în Vale și Ana Iltu n. Stărimin, preotésă și fiul lor Aurel Ioan, cunună eternă pentru fericitul lor fiu-irate Octavian Gregoriu, elev cl. III elem. 10 cor., și Crișana din Brad cunună eternă pentru fericitul Ioan Roman, paroch în Luncoiu de-sus, membru în direcțiune, 20 cor. Dăruiitorii primesc expresiunea profunde mulțamite. Brad, 1 November n. 1904. Comisiunea administrativă.

Prețul de bursă al cerealelor. În urma dispunerii ministrului de agricultură, dată acum de curând în înțelegere cu ministrul de comerț, prețul de la bursa din Budapesta al cerealelor are să se comunice telegrafic de trei-ori pe săptămână (Luni, Mercuri și Sâmbătă) stațiunilor de postă și telegraf, cari vor avé apoi să le afișeze pe o tablă de anunțuri ori pe porța respectivului oficiu. Aceleași au să fie afișate și în tēgurile (piețele) de bucate la loc unde fie cine să le potă vedé. Unde nu există stațiune de postă și telegraf, prețurile vor avé să fie comunicate pe cale administrativă, eventual prin telefon.

Mórtea baccilor. Conradin Küsser publică în „Klinische Wochenschrift“ din Berlin un articol, în care spune că a iventat un leac care omără ori ce fel de baccili din trupul omului. Leacul se numește „loretin“ și l'a probat chiar asupra sa medicul Richard Grise. S'au făcut ou el experimente și asupra câtorva tuberculoși, și încă cu bun rezultat. Se poté întrebuița cu succes și la alte bóle cauzate de baccili. Dr. Küsser, împreună cu alți doi medici, va continua încă experimentările; a cređut însă că ar fi păcat să nu deștře lumii medicale deja de acum despre invențiunea sa, — zice în articolul amintit.

Avis cumpărătorilor de mere. Primim informațiuni că în comuna Stremți (Diod) p. u. Teiuș (Tövís) sunt de vëndut peste 20 vagóne de mere roșiore, pătule, poinee etc. Comunicațiunea este ușoră: 3 kilometri departe de gară.

Consfătuire. Membrii adunării municipale a comitatului Sibiu s'au întrunit astăzi Vineri la o consfătuire în Sibiu la care, conform invitării, au luat parte și alți alegători din comitatul Sibiului. Consfătuirea a fost condusă de dl Dr. Liviu Leményi, președintele clubului român municipal din com. Sibiului, ear' agendele notariale le-a sēvșșit dl Lazar Tritean, asesor referent consistorial.

Intrunirea a ridicat protest în contra proiectului de lege al dlui ministru de instrucție Berzeviczy, votând încredere și mulțamită episcopatului român, care l'a combătut și până acuma; a ales apoi delegați pentru o eventuală conferență națională și a luat măsurile necesare pentru alegerea membrilor adunării municipale a comitatului Sibiu, în locul acelora, al căror mandat expiră cu finea anului acestuia. La orele unsprezece și jumătate confătuirea a fost încheiată.

Sanatoriu pentru tuberculoși — în București. Zilele trecute s'a pus piatra fundamentală la sanatoriul pentru tuberculoși, ce se va înființa la Filaret pe un areal de 7 hectare, dăruiit de consiliul comunal al capitalei române, și cu spese de 400.000 de lei votate în acest scop de camera română.

Teatru în Cara. Tinerimea școlară și adultă din Cara invită la producțiunea teatrală-declamatorică ce se va ține în sala școlii din Cara, la 13 Novembre st. n. a. c. Inceputul la 7 ore sēra. Venitul curat e destinat în favorul fondului pentru edificarea unei biserici noi. Suprasolvirile se vor cuita cu mare mulțamită pe cale ziaristică.

Morminte romane. În hotarul comunei Vărdomb (lângă Szegszárd) în cursul rigolării unei vii lucrătorii au dat peste un cimiteriu roman, în care au găsit 60 morminte de pētră unal lângă altul. Tóte erau în stare nedeteriorată, dar' lucrătorii le-au spart și au adunat din ele obiectele prețioase, ear' lespețile de pētră și osmintele le-au adunat grămadă. Abatele-pleban Wosinszky Mór, directorul muzeului din Szegszárd, auđind despre interesanta descoperire a eșit la fața locului și i-a succés a căștiga pe sēma muzeului câteva obiecte de mare preț și însemnătate istorică.

Curagios — din doș! La adunarea de controlă a honvezilor rezervisti ținută Sâmbătă în casarma de honvezi din Sibiu, un cantonier („bóotér“ de cale ferată) de la Porcși trecând prin curtea casarmei spre a ajunge la locul de controlă, a auđit oam un eșpitan instrua recruții în limba română. Atins în șovinismul seu, bóotērașul a strigat oăpitănului: „Magyarul, százados úr!“ (Ungurește, dle căpitan!). Căpitanul a dispus imediat, ca voinicosul să fie dus la conducătorul adunării de controlă, unde luat la răspundere pentru călcarea subordinațiunii și respectului datorit față cu superiorii, voinicosul — vęzând că nu e glumă — a negat. A fost curagios până a cređut, că va fi dór' — lăudat pentru izbucnirea șovinistă, ear' când a vęđut că a sfoșlit'o, — a ciulit urechile.

Crima nebunului. Ioan Ruja din Căienelul-de-jos (comitatul Hunedóra) fiind cuprins de acces de nebunie mergând a casă de la tēgur Devei, pe cale a ucis cu sēcurea pe Vasilie Henț de Fornădia, ear' pe alți șapte inși i-a rănit grav. Cu mare greu a succés apoi ómenilor să l' lege și să l' transporteze la spitalul din Deva.

Oleiul de pește al lui Zoltán e fórte nutritiv și ușor de mistuit cum nu se află un al doilea preparat. Afară de-aceea se distinge și prin lipsa de miros și prin gust bun. Sticla costă 2 coróne și se capētă în farmacia B. Zoltán din Budapesta cum și în alte farmacii.

Nenorocire — din neascultare. Marți dimineața în săptămâna trecută lucrătorii G. Mihailovici și G. Șomcutean de la minele de aur din Valea-Borcutei ale lui Alexe Pocol, având de lucru cu pompa de apă în tarna Leopold, n'au lucrat cu ea unde li-a dispus supraveghetoriul, ci în altă parte, oprită. Acolo apoi s'a surpat pe ei o stâncă de vr'ó 300 m³ și i-a strivit.

De la comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu, împreună cu secțiile ei, își va ține ședința lunară pe Novembre în 7 Novembre (Luni) la 3 ore d. a. în sala mică de ședințe a casei comitatense.

Al 40-lea aniversar. Din incidental împlinirii de 40 ani de la hirotonirea sa de presbiter, dăruește protopresbiterul Avram P. Pécuararu și soția sa Maria n. Blondin din Hunedóra, — fondului „Daruri de Crăciun șeracilor noștri“, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ și fondului „Vęduvelor și orfanilor“, fie-căruia câte 10 cor. = 20 cor.

500.000 de ochelari. Ministeriul de rășboiu al Rusiei a comandat 500.000 de ochelari albaștri pe sēma soldaților de pe câmpul de rășboiu din Asia, spre a i apēra astfel contra lucruii orbitore a zăpēđii, pe carea chiar și indigenii numai cu greu o pot suporta. Imensele câmpuri de zăpēđă reflecteză adecă lumină așa de intensivă, în cât ochiul nededit cu ea orbește, cum s'a întâmplat această cu fórte mulți soldați englezi cari au luat parte la expedițiunea în Tibet.

Doi copilași arși de vii. Soția lui Sava Andreica din Vișeu-de-sus și-a fost adus în casă cănepa s'o sbiciașcă în jurul cuptorului, și lăsând în casă pe cei patru copilași ai ei și-a vęzut de celelalte lucruri prin curte. Unul dintré copilașii mai mărișori s'a pus apoi să se jóce de-a bobotaia și a dat foc cănepii. Copilașii cei doi mai mici, cari se jucau printré mănunchii de cănepă, au fost cuprinși apoi în flăcări și au fost arși de vii. Mama lor, care la țipetele mititelor grăbise în casă, n'a putut stânge destul de grabnic bobotaia.

„Asociațiunea.“

Convocare.

Comitetul despărțământului Săliște al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român convocă prin această adunarea cercuală pe 13 l. e. st. n. în Mag, la care se invită toți membrii și toți cei ce se intereză de interesele culturale ale poporului român.

Program:

1. La 7 ore a. m. liturgia cu predică ocașională.
 2. La 9 ore deschiderea adunării prin presiđu.
 3. Emiterea unei comisii pentru verificarea procesului verbal.
 4. Presentarea raportului general.
 5. Alegerea unei comisii pentru censurarea cassei și încassarea taxelor de la membrii noi.
 6. Disertațiunea: Cari sunt relele ce bântuesc mai mult asupra poporului nostru, de Iul. Crișan.
 7. Darea absolutoriului comitetului după censurarea raportului și cassei.
 8. Stabilirea bugetului pro 1905.
 9. Constituirea despărțământului pe periodul nou.
 10. Eventualii.
- Din ședința comitetului ținută la 1 November 1904 st. n.

Iacob Șteflea
secretariu.

Dr. Ioan Stroia
președintele desp.

Teatrul orașenesc.

Luni (31 Oct.) s'a dat pe scena teatrului din loc opereta „Das süsse Mädel“, bine cunoscută publicului sibiian din anii trecuți, ear' Marți s'a repetat opereta „Frühlingsluft“. Ambele seri au avut succés desvęșșit. Mercuri și Joi a urmat apoi câte o nouate: comedia „Sein Prinzesschen“ și drama „Professor Berger“. Cea dintăiu nu a prea plăcut, deși cei cu rol de frunte în ea și-au dat tóte silințele să o facă plăcută publicului. Are caractere cari par a fi nenaturale, luate din fantase, nu din vięta reală. Cu atât mai mult a plăcut a doua. Profesorul Berger e o piesă cu fond dramatic covęșșitor, și are caractere bine combinate. Au fost respălitate cu aplause meritate prestațiunile doșrei Brukschewska și ale domnilor Oimar și Redl, cari au făcut din rolurile lor creațiuni frumoșe artistice. Teatrul a fost totdeauna bine cercetat.

Sâmbătă (2 Novembre): „Das Veilchenmädel“, operetă în două acte, cu un preludiu, de L. Krenn și C. Lindau. (Noutate).

Este recomandat de cei mai distiși profesori și medici ca remediu eminent contra:

ca bronhită acută, tusă convulsivă,

lăturéză tusa și flegma, și face să inceteze asudórea de nópte. În urma gustului și mirosului seu plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se capētă în farmacia cu 4 cor. sticla. Cumpărătorii să fie atenti, ca fie-care sticla să fie provęđută cu firma următoare:

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirare,

mai ales este recomandat convalescenților după influență.

Promovéză apetitul și face să creșcă greutatea corpului, de-

(216) 15-52

Sirolin

„ALBINA“, institut de credit și de economii
Filia Brașov.

Ad. Nr. 27112/904.

Avis

Aducem la cunoștința onoratei noastre clientele și peste tot la cunoștința publicului românesc, că de începere de la 1 Octombrie a. c. am luat asupra noastră și prin urmare reprezentăm „Agentura generală din Brașov“ a societății de asigurare „Dunărea“ („Donau“ k. k. priv. österreichische Versicherungs-Gesellschaft in Wien).

Acosta societate își are sediul în Viena și posedă o subdirecțiune în Budapesta, pentru Ungaria, iar agentura ei generală din Brașov se estinde asupra tuturor părților transilvane ale Ungariei.

Societatea „Dunărea“ dispune de un capital social de K 2,000.000 și de considerabile fonduri de garanție, cari toate laolaltă trec peste K 30,000.000. Ea face și primește sub condițiuni și pentru premii foarte favorabile, asigurări contra focului, grindinei, spargerei, furtului, spargerei obiectelor de sticlă și contra primejdiilor împreunate cu transportul; asigurări pe viață și de rentă viageră.

Ținem să declarăm și cu acesta ocaziune că, precum în cealaltă numeroși rami de afaceri de bancă, pe cari i-am cultivat și îi cultivăm, tot astfel și tot cu acea soliditate și prevenire, stăm de aici încolo la dispoziția onoratei noastre clientele și la a publicului românesc peste tot, și în afaceri de asigurare. Cu informațiuni mai speciale servim atât în birourile noastre cât și prin agenții speciali, pe cari îi vom angaja și designa pentru aceste afaceri. [317] 1-3

Brașov, 1 Novembre 1904.

„ALBINA“ institut de credit și de economii
Filia Brașov.

Nr. 764/904

[308] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III. Hurez, protopresbiteratul gr.-or. Făgăraș, pe baza rezoluțiunii Preavenerabilului consistoriu arhidiececan din 5 Octombrie 1904 nr. 10378 B. se escrie prin acesta din nou concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh se și subțernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral gr.-or. Făgăraș în Făgăraș până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la sfânta biserică spre a cânta, respective a celebra și a cuvânta.

Făgăraș, 10 Octombrie 1904.

Ioan Căndea
protopop ca adm. protopresb.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoie), convulsii și de alte morhuri nervoase, se cêră broșură asupra acestora. Se capetă gratis și franco prin „priv. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.“. (90) 29-52

Pentru pomi roditori

arbori decorativi, borbonari (Beerenobst), gladici, salcâmi (acați), ș. a. cel mai bogat și mai bun izvor de cumpărare este șcōla de pomi în mărime de 30 jug. a lui

Fischer & Comp.

285 4-7 Nagyenyed (Aiud, Ungaria).

Cataloge (în limba română, germană și magiară) franco.

Tōmna e cel mai bun timp pentru plantat.

Nr. 633. 1904 [288] 3-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de parohi din comunele Cărstău, Pescera și Scrofa, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu fiecare din aceste posturi, sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au a-și așterne cererile, instruite în sensul normelor din vigore, în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral și a se prezenta în vre o Duminică ori sârbătoare în biserică, pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Brad, la 14 Septembrie 1904.

Oficiu protopresbiteral gr. or. Zarand, în conțelegere cu comitele parohiale.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Somatosă

albumină de carne solubilă
conține stofele nutritive ale cărnii (corpuri de albumină și săruri) ca prav ușor solubil, fără gust, eminent

remediu întăritor

producător de apetit
pentru debili, persoane rămase înapoi în dezvoltare, pacienți de nervi, de piept și de stomac, pentru lehuze, copii cari sufer de rachitis, pentru convalescenți etc.
în formă de

Somatosă de fer

pentru cei-ce sufer de chlorosă (Bleichsucht) recomandată de medici.
Somatosă de fer constă din somatosă, cu 2% fer în legătură organică.
Somatosă produce apetit în măsură mare
Se capetă în farmaci și drogerii — Veritabil în pachet original.
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co, Elberfeld
(despărșimentul farmaceutic.)

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs“, și sunt în deoște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru salone, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai eclatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concerteză exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecată ceea-ce pōte.

Bösendorfer a făcut șcōla.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de piane reg. grecesc de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onōre) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrișul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de executare așa fină. În Ungaria sunt foarte plăcute pianele lui Fr. Wirth, pentru sunetul lor viu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestuia; indeosebi este căutat acolo, unde numai rar se pōte afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

reprezentați prin 5 modele, de la 300-700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodiōs, se și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.** Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Piane bune **Hözl & Heitzmann** de la 320-380 fl.

De la firme mai noue se află în deposit instrumente drăguțe cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea piane cu registru mut (Stummzug), așa numite „Harfen-Pianino“. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurimea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru șcōle și casă **Mannborg-Lipsca** cu 100 fl. și 230 fl.

Inchiriare de instrumente cu prețuri eftine.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

Sibiu (Nagyszeben), strada cisanădiei nr. 9, etagiul I. (94) 26-

Mai nou!!

= Și mai nou!! =

Cea mai nouă colecță principală
a Loteriei r. ung. priv. de clase
oferă

pentru prima-oră

cele dintâi losuri originale

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
12 cor.	6 cor.	3 cor.	1.50 cor.

SCHWAB LIPÓT

Budapest

VI., Gyár-utca 43.

[312] 2-5

Săpunul Schicht

cu marca:

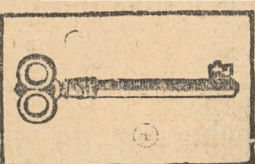
„cerb“

ori

„cheie“

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eftin. E liber de substanțe stricăcioase.

Se capetă pretutindenea! (122) 22-34

!! La cumpărare se se observe, ca fie-care bucată de săpun !!
!! se fie provășcută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!

Redactor respo nr abil Teodor V. Pacatian.

Teodor V. Păcățian:

Istoriografi vechi, istoriografi noi, studiu critic în chestia vechei metropolii ortodoxe române	2-	Coroņa	o	Cartea de aur, vol I. și II., broș. à 10 cor., leg. à	11-60
Scopul în drept, traducere autorisată după Dr. R. de Jhering	8-			Lupta pentru drept, traducere după Dr. R. de Jhering	2-
Din legile ungare: Judecătorile cu jurați	-80			Buna chivernisela, carte pentru toți, întocmită după ideile lui Sam. Smiles	-40
Istoria politicei, după Sir Frederik Pollok	1-			Principiile politicei, după Dr. Holtzendorf	4-
Libertatea, traducere după John Stuart Mill	2-			Sâmbăta morților, dramă din popor în 5 acte, localisată după Raupach	-60

Tōte aceste cărți se pot procura de la Librăria arhidiececană din Sibiu (Nagyszeben)

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și invioreză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosese contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiușituri de ureche, bitaie de inimă, șgârșiri de inimă, asma, auzul greu, șgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, rēceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischiās, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din tōte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul „Volta“ deōre-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă fu deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morhuri cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expeditie din centru și locul de vânzare pentru țēră și străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Editura și tipariul Tipografiei arhidiececane.